



## Novi osebni paket – naklikaj si svoj mail New personal package – click for your mail

### Povzetek

Uporabniki storitev si vedno želimo, da nam za uporabo posameznih storitev ne bi bilo treba izpolnjevati raznih obrazcev. Želimo si, da bi bilo vse, kar potrebujemo, oddaljeno le nekaj klikov. Če ste tudi vi naveličani prijavnih in obrazcev za podaljševanje, vas bo gotovo zanimalo, kako bi lahko prešli na nov, hitrejši brezpapirni način ustvarjanja in podaljševanja Arnesovih elektronskih naslovov.

**Ključne besede:** uporabniško ime, elektronski naslov, storitve, vmesnik, imenik, e-identiteta

### Abstract

Service users always want to use individual services without filling in various forms. We want everything we need just a few clicks away. If you too are tired of application forms and requests for extensions, you'll certainly be interested in how you can switch to a new, faster, paperless method of creating and extending ARNES electronic addresses and usernames.

**Key words:** username, e-mail, services, interface, directory, e-identity

### Uvod

Arnes je že pred časom omogočil vključevanje organizacij v federacijo ArnesAAI.<sup>7</sup> Mogoče je tudi gostovanje imenikov organizacij na namenskem Arnesovem strežniku (po protokolu LDAP), ki poleg tega omogoča še postavitve strežnika organizacije za AAI-prijavo (IDP).

V razvoju je spletna aplikacija za upravljanje z identitetami, ki bo olajšala ažuriranje podatkov v imenikih (IDM). Razvoj poteka v okviru projekta E-šolstvo v sodelovanju z Arnesom.<sup>8</sup>

Vse to služi kot podlaga novim storitvam, ki bodo tako lažje in pregledneje dostopne končnim uporabnikom.

### Vmesnik za kreacijo osebnega paketa

Ena izmed takšnih storitev je novi vmesnik, ki bo uporabnikom olajšal pridobivanje elektronskih naslovov in prostora na Arnesovih strežnikih ter podaljševanje njihove veljavnosti. Ta storitev je v pripravi in pričakujemo, da bo v kratkem vstopila v pilotno fazo.

Ta novi vmesnik omogoča, da si lahko vsak izmed naših potencialnih uporabnikov, ki na svoji matični organizaciji pridobi e-identiteto,<sup>9</sup> sam in z le nekaj

<sup>7</sup> Več o tem in o pojmu E-identitete si lahko preberete v članku z naslovom »Z E-identiteto do storitev«, ki ga ravno tako najdete v tem zborniku.

<sup>8</sup> Podrobnejšo predstavitev tega vmesnika najdete v članku »Upravljanje z identitetami«.

<sup>9</sup> Za razlago pojma priporočam v branje članek »Z E-identiteto do storitev«.

kliki na Arnesovem strežniku odpre lastni e-poštni predal in prostor za svoje datoteke ter za postavitev statične domače strani, torej ustvari svoj »osebni paket«.

Za pridobitev uporabniških imen in elektronskih naslovov je bilo do sedaj potrebno izpolnjevanje prijavnice in za večino uporabnikov tudi letno podaljševanje veljavnosti teh uporabniških imen. Arnes namreč zaradi narave svojega omrežja ne more komercialno nuditi svojih storitev, pri čemer bi se preverjalo le plačilo računa za pridobitev določene storitve. Ker gre za omrežje, ki je namenjeno izključno zaprtemu krogu upravičencev, je preverjanje identitete uporabnika ključnega pomena.

Z vstopom organizacij v federacijo AAI bo to preverjanje postalo veliko lažje, tako za končnega uporabnika, saj mu ne več treba potrjevati in pošiljati obrazcev, kot tudi za njegovo matično organizacijo. Z vzpostavitvijo novega sistema bo organizacija zgolj z vnašanjem v imenike svojim članom (zaposlenim, študentom, dijakom ...) le-tem omogočila, da si sami preko svoje e-identitete uredijo dostop do storitev, ki jih potrebujejo.

Organizacija bo sama upravljala s podatki svojih članov v imeniku in na ta način zanje tudi določala trajanje veljavnosti Arnesovih uporabniških imen. Ob spremembi statusa ali izbrisu uporabnika iz imenika matične organizacije se bo ob njegovi naslednji prijavi v omrežje tudi samodejno nastavil datum poteka njegovega uporabniškega imena.

Vmesnik bo ob tem uporabniku omogočil prenos njegovega uporabniškega imena na e-identiteto, ki jo bo pridobil na svoji novi organizaciji (npr. dijak ob prehodu na fakulteto). Če se bo uporabnik preselil na organizacijo, ki še ni vključena v federacijo ArnesAAI, pa bo moral uporabnik preiti na papirni način dokazovanja svoje istovetnosti.

Na Arnesu si želimo, da bi čim več organizacij, vključenih v omrežje ARNES, pristopilo k federaciji ArnesAAI in s postavitvijo imenikov svojih zaposlenih in učencev, študentov oz. dijakov le-tem omogočilo lažji dostop do Arnesovih storitev. To je v skladu z našo vizijo postopnega prehoda v bolj ali manj brezpapirni način komuniciranja z uporabniki, pri čemer pa se ohranja verodostojnost njihove identitete.

### **Ali to sploh potrebujemo?**

Elektronska pošta je (še vedno) ena izmed internetnih storitev, brez katere ne moremo. Hkrati pa v poplavi brezplačnih komercialnih strežnikov, ki ponujajo to storitev, postaja vedno močnejša potreba po »resnih« in kredibilnih elektronskih naslovih.

Uporabniki se namreč čedalje bolj zavedajo implikacij manjšega varovanja zasebnosti v teh omrežjih. Večina tovrstnih strežnikov je locirana izven Evropske unije, kar zaradi manj rigorozne zakonodaje omogoča večje posege v zasebnost posameznikov za razne namene, lahko pa pride celo do zlorab. V primeru zlorab in kraj identitete je v takih primerih težko dokazati lastništvo vaših podatkov na strežnikih.

Poleg tega postaja tudi močnejša težnja po elektronskih naslovih, ki so manj generični in so bolj vezani na pripadnost določeni organizaciji oz. skupnosti.

Preko Arnesovega vmesnika si uporabnik lahko odpre poštni predal, v katerega bo poleg osnovnega elektronskega naslova ime.priimek@guest.arnes.si vodilo tudi več psevdonimov (aliasov), ki si jih uporabnik sam ustvari pod domeno matične organizacije (npr. ime.priimek@vasa-sola.si) ali pod Arnesovo domeno za gostovanje.

To uporabniku omogoča večjo prepoznavnost in uporabo njegovih elektronskih naslovov v namene, kjer je raba »brezplačniških« elektronskih naslovov nezaželena, kot so npr. določene strokovne publikacije.

### **Za konec**

Na Arnesu si želimo, da bo tudi naš novi vmesnik za osebni paket nekoliko pripomogel k temu, da bo dostop do naših storitev lažji in uporabniku prijaznejši.

### **Viri:**

1. Dolenc, T. (2012): Z E-identiteto do storitev. V: Mednarodna multikonferenca Splet izobraževanja in raziskovanja z IKT – SIRikt 2012 (zbornik), Kranjska Gora 21. – 24. marec 2012. Ljubljana: Miška d.o.o.
2. Podbršček, M. (2012): Upravljanje z identitetami. V: Mednarodna multikonferenca Splet izobraževanja in raziskovanja z IKT – SIRikt 2012 (zbornik), Kranjska Gora 21. – 24. marec 2012. Ljubljana: Miška d.o.o.